

ТИМЧАСОВА СПЕЦІАЛЬНА КОМІСІЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

з питань захисту майнових та немайнових прав
внутрішньо переміщених та інших осіб, постраждалих
внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти
України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

10 жовтня 2025 року

Р І Ш Е Н Н Я

Про стан реалізації Закону України № 2980-IX «Про одноразову грошову допомогу за шкоду життю та здоров'ю, завдану працівникам об'єктів критичної інфраструктури, державним службовцям, посадовим особам місцевого самоврядування внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України»

Тимчасовою спеціальною комісією Верховної Ради України з питань захисту майнових та немайнових прав внутрішньо переміщених та інших осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України (далі – Комісія) було затверджено План роботи Комісії, відповідно до положень якого одним із основних завдань Комісії є, зокрема, здійснення аналізу практики застосування та реалізації законодавчих актів з питань захисту майнових та немайнових прав внутрішньо переміщених та інших осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, проведення заходів постзаконодавчого контролю.

Верховна Рада України у березні 2023 року прийняла Закон України № 2980-IX «Про одноразову грошову допомогу за шкоду життю та здоров'ю, завдану працівникам об'єктів критичної інфраструктури, державним службовцям, посадовим особам місцевого самоврядування внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України» (далі - Закон 2980), який набув чинності 01.05.2023 року.

На виконання положень Закону 2980, Кабінет Міністрів України лише у грудні 2023 року прийняв постанову від 27.12.2023 № 1396 «Деякі питання соціального захисту осіб, які мають особливі та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, ветеранів війни та осіб, що працюють в спеціальних умовах», якою було затверджено Порядок призначення і виплати одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю, завдану працівникам об'єктів критичної інфраструктури, державним службовцям, посадовим особам місцевого самоврядування внаслідок військової агресії рф проти України».

Відповідно до Закону України «Про критичну інфраструктуру» для цілей узгодження дій суб'єктів національної системи захисту критичної інфраструктури формується Реєстр об'єктів критичної інфраструктури (далі – Реєстр), який

формується та ведеться уповноваженим органом у сфері захисту критичної інфраструктури України на основі пропозицій суб'єктів національної системи захисту критичної інфраструктури. Прикінцевими положеннями Закону визначено, що під час дії воєнного стану, а також протягом 12 місяців після його припинення чи скасування повноваження уповноваженого органу у сфері захисту критичної інфраструктури України, передбачені цим Законом, здійснюються Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України.

Крім того, постановою Кабінету Міністрів України від 09 жовтня 2020 р. № 1109 були затверджені «Порядок віднесення об'єктів до критичної інфраструктури», «Перелік секторів критичної інфраструктури» та «Методика категоризації об'єктів критичної інфраструктури».

Відповідно до Порядку віднесення об'єктів до критичної інфраструктури, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09 жовтня 2020 р. № 1109, секторальні органи у сфері захисту критичної інфраструктури разом із оператором критичної інфраструктури здійснюють категоризацію об'єктів критичної інфраструктури своїх секторів (підсекторів) критичної інфраструктури згідно з вищезазначеною методикою.

Відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 28 квітня 2023 р. № 415 «Про затвердження Порядку ведення Реєстру об'єктів критичної інфраструктури, включення таких об'єктів до Реєстру, доступу та надання інформації з нього» подання відомостей про об'єкти критичної інфраструктури до Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації для включення їх до реєстру розпочалося з набранням чинності цією постановою.

Відповідно до інформації Міністерства економіки України загальна кількість загиблих та постраждалих осіб, пов'язаних з виробництвом, внаслідок обставин, що належать до воєнних (бойових) дій, за період з 24.02.2022 по 31.12.2024 **становить 2 504 особи**. За додатково наданою інформацією Міністерства економіки, довілля та сільського господарства України кількість потерпілих (включаючи зі смертельними наслідками) від нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом, під час виконання трудових обов'язків за обставин, які належать до воєнних (бойових) дій за період з 01.01.2025 по 31.07.2025 **становить 822 особи**.

За результатами розслідувань було складено 2 213 актів за формою Н-1/П у період до 01.01.2025 року та 335 актів у 2025 році, які є підставою для отримання потерпілими та членам їх сімей соціальних гарантій, передбачених законодавством України, зокрема Законом 2980.

Згідно інформацією Пенсійного фонду України станом на 19.08.2025 року призначено виплати відповідно до Закону 2980 по 136 випадках, в тому числі здійснено виплати за 134 випадках на суму 103,7 млн грн, прийнято рішення про відмову за 217 випадками. Найбільш поширеними підставами для відмови є те, що Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України, яка є держателем та адміністратором Реєстру об'єктів критичної інфраструктури, не підтверджено, що підприємство (установа, організація) набуло статус об'єкта критичної інфраструктури, а також відсутність акту розслідування нещасного випадку за формою Н-1/П.

Відповідно до інформації Міністерства фінансів України видатки на виплату одноразової допомоги вперше було передбачено у Державному бюджеті України на 2024 рік у складі бюджетної програми за КПКВК 251250 «Виплата особам, які мають особливі та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною або за роботу в спеціальних умовах» в обсязі 480 262,7 тис. гривень. Відповідно до звіту про виконання паспорта бюджетної програми за 2024 рік, наданого Міністерством соціальної політики України, на виплату одноразової допомоги використано 27 141,2 тис. грн, або 5,7 % планових призначень. У Державному бюджеті України на 2025 рік видатки на зазначену мету передбачено на рівні 2024 року в обсязі 480 262,7 тис. гривень.

За інформацією, отриманою за запитом Комісії від секторальних органів (відповідних міністерств) станом на травень 2025 року існує велика розбіжність між кількістю об'єктів критичної інфраструктури затверджених наказами секторального органу – міністерством і кількістю об'єктів, включених до Реєстру об'єктів критичної інфраструктури (за інформацією від міністерств – це відсутність від 10% до 85% загальної кількості, залежно від галузі, включаючи підприємства оборонно-промислового комплексу).

За інформацією Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, у період з 28.04.2023 по 09.08.2025 до Реєстру внесено інформацію щодо 3697 об'єктів критичної інфраструктури на підставі відповідних повідомлень, надісланих уповноваженими секторальними органами. У 2025 році було повернуто секторальним органам на доопрацювання повідомлення щодо 881 об'єктів критичної інфраструктури. На опрацюванні (станом на травень 2025 року) знаходилось 91 повідомлення.

Серед основних причин не внесення підприємств - об'єктів критичної інфраструктури та їхніх операторів до Реєстру об'єктів критичної інфраструктури секторальні органи зазначили:

відсутність типу основної послуги, що надають такі підприємства, серед типів основних послуг сектору, затверджених Постановою Уряду;

відсутність обґрунтованих розрахунків віднесення об'єкта критичної інфраструктури до однієї з категорій критичності;

відмова Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації у розгляді поданих документів «у зв'язку з недостатністю інформації» без зазначення вичерпного переліку додатково необхідної інформації;

затримка операторами критичної інфраструктури виконання додаткової оцінки критичності таких об'єктів.

Також серед недоліків законодавчого регулювання секторальні органи відзначили:

- неврегульованість компенсаційних виплат особам, що постраждали (загинули) на території об'єктів критичної інфраструктури, які не є їх працівниками;

- відсутність підстав для виплат одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю працівникам, які здійснюють будівництво, утримання та обслуговування військових інженерно-технічних і фортифікаційних споруд;

- неврегульованість компенсаційних виплат працівникам, що постраждали (загинули) на території об'єктів критичної інфраструктури, які визнані такими відповідно до рішення секторального органу але не включені до Реєстру об'єктів критичної інфраструктури;

- невизначеність статусу підприємств, які належать до сфери управління органів державної влади, які перебувають у стані ліквідації;

- не передбачено призначення одноразової грошової допомоги у разі встановлення групи інвалідності при повторних оглядах медико-соціальною експертною комісією.

Особливо складною є ситуація з набуттям статусу об'єктів критичної інфраструктури об'єктами залізничного транспорту, адже майно АТ «Українська залізниця» розпорошене по всій території України (у т.ч. на тимчасово окупованих територіях).

Варто також відзначити, що у відповідь на запит Комісії лише кілька секторальних органів змогли надати кількість постраждалих на об'єктах критичної інфраструктури. Водночас жоден з секторальних органів не надав інформацію щодо виплат постраждалим працівникам чи членам родини загиблих. Значні розбіжності між кількістю постраждалих осіб, осіб, що звернулися за виплатою та кількістю задоволених заяв свідчать про відсутність системного підходу з боку державних органів щодо обліку постраждалих та створення умов для автоматизації здійснення компенсаційних виплат постраждалим та членам родини загиблих.

За інформацією Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, наданої під час засідання Комісії, під дію Закону підпадає всього 1753 особи в т.ч. працівників об'єктів критичної інфраструктури (ОКІ) - 1630, державних службовців – 66, посадових осіб органів місцевого самоврядування – 57. У ході моніторингу з'ясовано, що проблема з призначенням одноразової допомоги виникає переважно у працівників ОКІ. До суб'єктивних чинників, які призводять до непризначення одноразової допомоги працівникам ОКІ відноситься:

неповнота інформації, яка подається секторальними органами у сфері захисту критичної інфраструктури, її недостовірність, невідповідність категоріями критичності, внаслідок чого ОКІ не включаються до Реєстру;

невідповідність юридичної адреси ОКІ, вказаного в Реєстрі з безпосередніми об'єктами, на яких сталась надзвичайна подія; робоче місце потерпілого може не збігатись з юридичною адресою (наприклад, при виїзді для усунення аварій по електропостачанню тощо).

З метою системного розв'язання існуючих проблемних питань необхідно внести зміни до Закону 2980 щодо визначення працівників об'єктів критичної інфраструктури, кола постраждалих, які мають право на отримання виплат, строку завдання шкоди, строку звернення до відповідного органу щодо призначення виплат тощо.

Враховуючи викладене **Комісія в и р і ш и л а:**

1. Інформацію Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України, Державної служби

спеціального зв'язку та захисту інформації України, Міністерства розвитку громад та територій України, Міністерства енергетики України, Міністерства фінансів України, Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства оборони України, Міністерства охорони здоров'я України, Пенсійного фонду України, АТ «Укрзалізниця» взяти до відома.

2. Утворити Робочу групу Комісії щодо внесення змін до Закону України № 2980-IX *«Про одноразову грошову допомогу за шкodu життя та здоров'ю, завдану працівникам об'єктів критичної інфраструктури, державним службовцям, посадовим особам місцевого самоврядування внаслідок військової агресії р проти України»* (далі – Робоча група).

3. Доручити Голові Комісії запросити до участі у Робочій групі Голову Комітету Верховної Ради з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України, Міністерство розвитку громад та територій України, Міністерство енергетики України, Міністерство фінансів України, Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України, Адміністрацію Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України, Міністерство внутрішніх справ України, Міністерство оборони України, Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство юстиції України, Пенсійний фонд України, АТ «Укрзалізниця», представників інших органів виконавчої влади, наукові установи, міжнародні неурядові організації та експертів, за потреби, та організувати роботу щодо розробки проекту відповідного законодавчого акту.

4. Міністерству соціальної політики, сім'ї та єдності України спільно з Пенсійним фондом України посилити роботу щодо інформування осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії рф проти України, на яких розповсюджується дія Закону 2980 про гарантії та можливості отримання одноразової грошової допомоги відповідно до положень цього Закону через свої інформаційні ресурси та інші канали комунікації.

5. Рішення Комісії надіслати на адресу органів зазначених в п. 3 цього рішення для вжиття відповідних заходів та повідомлення Комісії про результати виконання цього рішення.

Голова Комісії

П. Фролов

Секретар Комісії

С. Вельможний